

RÓZSA ENDRE
Ősz, 1964

I.
*Amit én földobtam madárnak,
 mind visszahullt rám – kőnek,
 Máig sem tudom: nyiltabb égbolt,
 vagy szív kell hozzá könnyebb.*

*Máig sem tudom: szemem ágát
 mért fosztotta ki végképp
 minden elfűtt-levélnyi távlat,
 hulló-gyümölcsnyi mélység.*

*Csak azt tudom, hogy ősz van újra,
 s mint csontig-vérző préda,
 vacog a habzó Duna száján
 egy gerezd dinnye héja.*

*Csak azt tudom, hogy kettéhulltak
 az arcok és a szárnyak,
 a gigászi téli díszszemlére
 sorakoznak a tárgyak.*

*Csak azt tudom, hogy föld és égbolt
 állkapcsa összekattan,
 és zajtalanul morzsol engem
 a csillag-fogsorokban.*

II.
*Varjak közé csap le a szél:
 riadtan égre szállnak,
 örvénylő pernye-rongyai
 a széttaposott nyárnak.*

*Még eszelős fák állanak:
 gyökér; ág s minden izük
 még markolja a kék magast,
 s a mélyt is; szinte izzik!*

*De már halak surrannak el
 alatt, a televényben,
 fölöttük fű taréja fut,
 majd megmered fehéren.*

*S kipattogja kő-szemreit
 a fürkész napraforgó.
 Visszhangzó üveg-ketyegéssel
 telik a sziklahorhó.*

*A terméketlen kín egét
 sasok ekéi szántják!...
 ...Ki akaszt végre már belé
 egy értelmes barázdát?!*

Balatonszemes

*ültem a roppant vizeknél világos éjszaka
 kék gyökerek futották be a holdat
 kék moha
 mikor a lányok jöttek*

*kaszasuhogással teli
 hajukból a fölvert aranykor
 fürjei
 kitárt szárnyal felém menekültek*

*s régi kenyérsütések illata
 lódult a tájban cipók harangoztak
 előttem mint soha
 a hullámok pozsgás kalácsot hoztak*

*rakjatos szájkosarat a napra
 mohó délben ne bukjék rám
 ki ne harapja
 mellemből ami éltet*

*az éjszakát mikor a lányok
 szélnek kínálták párolgó testüket
 s izzó fogsor volt körülöttük a lábnyom
 amint sátrukba tértek*

Párhuzamok

*Ahol az álom véget ér
a mélybe hajló ágak
makacs gyümölcsseik helyén
hókölöncöket ráznak
beszakad minden óraszám
s csillag-osztásos égen
elakadnak a madárszárnyak
de te még aludj szépen*

*kezed lehajlik álmodón
mint hanglezre tűje
alatta a semmi forog
mély dallamot gyűrűzve
gondolsz-e most a fehér kőre
amit a tóba dobtam
s csendülön lökve kört a körre
merült el a habokban*

*Az ember már a dolgokhoz
terepszínű pofát vág
de van-e joga gondolkozni
feladni minden álmát
cipelni kint és benn a málhát
s az út szélén mint a lovak
füvet rágni vagy méla szájszak
abrákjaként a csókokat*

*sokáig méltán hittem én
az ifjúság a legszebb
s most mint egy fakír hevenyén
szöges fűvében fekszem
csak annyi mintha megöregszem
s szakállam szétszivarog
a gyökerek közt s nem baj ez sem
dehát mire is várok*

*Est jön meg hozza a folyó
hajadat hömpölyögve
örvényeiben surrogó
kövek döccennek össze
s úgy imbolyog fel tündökölve
az égitestek rendje
mintha az égre mindörökre
mélyeidből kerengne*

Kiköpött por a felelet

Kőszeg várában

*A választást – széttépheted.
Sorsod csak egyként élheted.
Lehetsz, ami eleve vagy:
szeretetéhes fenevad.*

*A gyönyör és a szenvedés,
a meg-, a föl- s beismerés
sutba vágható adalék
ahhoz, hogy ki – mi volna még?*

*Rögöt rág lent a koponya,
kiköpött por a válasza.*

*Ha lecsattan az állkapocs,
torokba jegesen hatol
az úr, s meglékelt tők a fej –
hol lesz a száj, amely felel,
vagy buzgó feleletre kész?
Az eleven kérdez, emészt;
de kiürít a némaság,
s hűlt vérükbe tokoz a vád:
érdemes volt? Ha ennyi volt?*

*Magunkká nőni semmi mód,
s mássá lenniük nem lehet?*

Kiköpött por a felelet!

Férfikorban

*Visszamazatosodni!
Kilenc hónapon át, mindegyre zsugorodva,
nemlétünk összejtéig!
Mind tompábban – de élni! És megélni,
ami addig történik.*

*Mostoha anyaméhben,
hol a köldökszinór hóhétkötélként rándul,
nyakunkra tekeredve –
mosolyognánk és intenénk: „No, jól van!
Csak ne olyan sietve!”*

*Születést vég őrizzen;
mint kezdet a halált, csontkötrecben a húst e
semmivel összezárva!
Moroghatna a fenevad, s ledőlhet
sejtjeim köztársasága.*

*Mert én leszek szabaddá:
absztrakt személy, aki jelenvalóbb a csontnál,
s bármilyen kövületnél.
Vagyok trilliomod emberiség-történet,
aki akár egy sejtben újraeszmél!*

Mint szörnyeteg gyümölcsöt

*mely nem tud leszakadni
és fölfalja a fát
már le nem rázhatom
ha itt terem szívemben
e magtalan világ*

RÓZSA ENDRE (Pécs, 1941. október 30. – Budapest, 1995. április 18.) az ELTE történelem–magyar szakán végzett, az Eötvös Kollégiumban lakott. A Móra Ferenc Könyvkiadó szerkesztőjeként dolgozott. 1994-ben megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjét.

Kötetei: *Kavicsszüret*. Bp. Magvető, 1970. 126 o. (Új versek); *Senki ideje*. Bp. Magvető, 1974. 122 o.; *Kietlen ünnep*. Bp. Magvető, 1979. 162 o.; *Sárkányeregető*. Gyerekversek. Bp. Móra, 1985. 31 o. (Óvodások könyvespolca); *Az anyag emlékezete*. Bp. Magvető, 1987. 118 o. ; *Szomjúság örökmécei*. Bp. Eötvös, 1989. 127 o.; *Árnyékszobrok*. Bp. Széphalom Könyvműhely, 1993. 231 o.; *Az ámokfutó álmai*. Hátrahagyott versek. Bp. Széphalom Könyvműhely, 1998. 143 o.